

Tulevaisuuskatsaus

Keskeisimmät muutostekijät seuraavan 10 vuoden aikana, näiden keskeisimmät ratkaisut ja muutostekijöiden tarjoamat mahdollisuudet FiComin näkemyksen mukaan:

1. 5G ja kuituverkko ovat tulevaisuuden kilpailutekijät ja mahdollistajat

Erilaisten palveluiden käyttäminen samalla tavalla päätelaitteesta ja verkosta riippumatta on meille arkipäivää. Verkkojen nopeus ja kapasiteetti kasvavat merkittävästi, ja 5G:n myötä yhteyksien latenssi lyhenee murto-osaan. Kaikesta tulee verkottunutta ja verkot ovat erittäin luotettavia. 5G-verkko on skaalautuva, viipaloitu ja automatisoituva, ja se mahdollistaa uuden tyyppiset viivekriittiset, korkean käytettävyyden palvelut. 5G:n myötä myös esineiden internet sekä koneiden ja laitteiden väliset yhteydet kehittyvät, ja ne luovat edellytykset uudelle palveluille ja ansaintalogiikoille.

Viestintäverkot ovat Suomen keskeistä infrastruktuuria, kansantaloutemme ja kilpailukykyämme kivijalka. Jotta Suomi menestyisi kansainvälisessä kilpailussa, valtion ja kuntien tulee kaikin tavoin helpottaa verkkojen rakentamista. Matalat 5G-taajuudet tulee myöntää valtakunnallisille kaupallisille verkko-operaattoreille vuonna 2018, ja kuituverkkorakentamisessa siirtyä maan kattavaan, yhden luukun mukaiseen digitalisoituun ilmoitusmenettelyyn. Viestintäverkkoja ja -palveluita koskevaa sääntelyä tulee keventää merkittävästi.

Nopeiden yhteyksien kysyntää tulee lisätä kiihdyttämällä julkisten palveluiden ja prosessien digitalisointia ja tarjontaa. Myös kotimaisilla viihde- ja kulttuurisisällöillä on merkittävä rooli nopeiden yhteyksien kysynnän vauhdittamisessa.

2. Yksityisyyden suoja, identiteetti ja tunnistaminen

Yksityisyyden suojan megatrendi ja kiristyvät turvallisuusvaatimukset lisäävät helppokäyttöisten ja ominaisuuksiltaan skaalautuvien tunnistuspalvelujen kysyntää. Uusi maksupalvelusääntely, EU:n tunnistamisen laatuvaatimukset, yleinen tietosuojasetus sekä kaikkialle leviävät IoT-palvelut saavat toimijat tarkastamaan nykyisiä toimintatapojaan. Heikot käyttäjätunnus-salasanaparit ja SMS-salasanat korvautuvat muilla ratkaisuilla kuten mobiilivarmenteella.

Operaattoreilla on hyvät edellytykset asiakastuntemuksensa ja verkosta saatavan datan avulla tarjota uusia, helppokäyttöisiä ja turvallisia ratkaisuja. On tärkeää huolehtia operaattoreiden kyvystä hyödyntää verkosta saatavaa dataa näiden palvelujen tarjoamiseksi. Asiakkaan identiteetti ja asiakastuntemus muodostuvat operaattoreille keskeisiksi kilpailutekijöiksi ympäristössä, jossa laitteisiin sisäänrakennetut ominaisuudet korvaavat erilliset SIM-kortit.

3. Kyberturvallisuus

Operaattorit ovat keskeisiä toimijoita erilaisten kyberuhkien torjunnassa. Kyberuhkilta suojautuminen on yhä tärkeämpää niin yrityksille kuin julkisille toimijoillekin.

Lainsäädäntöä kehitettäessä tulee huolehtia eri osapuolten roolien selkeydestä. Jos operattoreille asetetaan veloitteita avustaa viranomaisia, tulee niistä säätää yksityiskohtaisesti laissa ja niistä aiheutuvat kustannukset on korvattava operaattorille täysimääräisesti.

Kyberuhkiin liittyvän sääntelyn, sopimusten ja käytäntöjen toimivuus sekä eri osapuolten toiminta- ja yhteistyömahdollisuudet on syytä selvittää. EU-tasolla myös valtioiden ja viranomaisten välistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa kyberuhkien torjumiseksi tulee kehittää.

4. Sisällöt

Kansainvälinen ja kansallinen sisältöjen ja palvelujen kilpailu kiihtyy ja tarjonta lisääntyy. Sisällön tuottajia ja tarjoajia ovat myös muut kuin perinteiset toimijat. Sisältöjä voi kuluttaa eri alustoilla, ja virtuaali- sekä lisätty todellisuus niissä ovat arkipäivää. Kehityksestä hyötyy kuluttaja, jonka vapaa-ajasta kilpailu käydään.

Kotimaisten toimijoiden on voitava kehittää palveluja, joiden käytettävyys, personointi ja sisältö ovat kilpailukykyisiä kansainvälisellä tasolla. Kilpaillussa ympäristössä kuluttaja päättää, mistä maksaa.

Sääntelyllä ja sopimusrakenteilla tulee varmistaa kilpailtu toimintaympäristö, joka tukee sisältöjen tehokasta käyttöä ja korkealaatuisten kotimaisten sisältöjen tuottamista. Sen osalta sääntelyn tulee olla tasapuolista ja yhdenmukaista kaikille toimijoille.

5. Lohkoketjut

Lohkoketjut mullistavat monia perinteisiä toimialoja, mm. finanssi-, maksu- ja vakuutusmarkkinoita sekä muita aloja, joilla luottamus on perustunut vakiintuneisiin instituutioihin ja toimintamalleihin. Lohkoketjuilla voidaan korvata useita arjen vakiomuotoisia sopimuksia ja erillisiä maksutapahtumia sujuviksi, automatisoiduiksi palveluiksi.

Lohkoketjujen hyödyntäminen edellyttää tiedon tallentamisen tehostamista sekä sen nykyisin vaatiman laskutehon ja sähkönkulutuksen vähentämistä.

Lohkoketjuteknologioiden hyödyntämisessä on oleellista, että sääntely kannustaa uuden kokeiluun eikä aseta tarpeettomia esteitä uudennaisille toimintamalleille.

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry